

Høring av forslag til ny vann- og avløpsforskrift

Vågan kommune legger med dette forslag til ny vann- og avløpsforskrift ut på høring. Frist for innsending av uttalelser er satt til 05.12.2018.

Høringssvar kan sendes postmottak@vagan.kommune.no eller til Postboks 802, 8305 Svolvær.

1 Bakgrunn

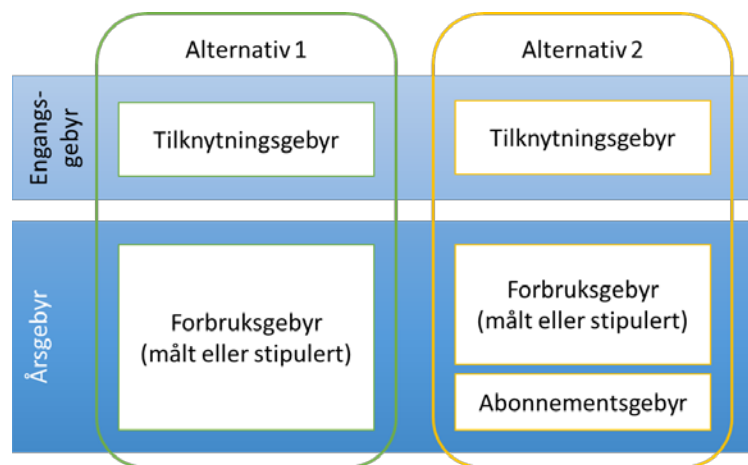
Rammene for kommunale vann- og avløpsgebyr fastsettes i kommunal forskrift. Gjeldende vann- og avløpsforskrift ble vedtatt av Vågan kommunestyre i 1982. Siden den gang er det skjedd viktige endringer i sentrale lover og forskrifter som berører vannforsyning og avløpshåndtering. Fra 2012 er kommunens adgang til å kreve inn vann- og avløpsgebyrer hjemlet i *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Forurensningsforskriften* fra 2004 fastsetter rammen for gebyrene og hovedreglene om utregning og innkreving.

Vann- og avløpsgebyrene i Vågan kommune bygger på selvkostprinsippet, det vil si at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes inn gjennom de gebyrene som abonnentene betaler. Kommunen har etter forurensningsforskriften ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Over- eller underskudd i det enkelte år skal henholdsvis avsettes eller trekkes fra bundne driftsfond. Avsatt overskudd fra det enkelte år tilbakeføres til abonnentene i form av lavere årsgebyrer i løpet av en femårsperiode. Tilsvarende vil fremførbare underskudd dekkes inn over årsgebyret i løpet av en femårsperiode. Vann- og avløpsgebyrene skal ikke brukes til å finansiere andre deler av kommuneforvaltningen.

2 Nærmere om sentrale regler

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, samt tilhørende forskrift sier at kommunene kan dekke inn inntil 100 % av sine kostnader med vann og avløp gjennom gebyrer. Videre sier lovens tilhørende forskrift at gebyrene skal bestå av engangsgebyr for tilknytning og årlige gebyrer. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn.

De årlige gebyrene skal enten beregnes på grunnlag av vannforbruk, eller en todelt gebyrordning med en fast og en variabel del. Figur 1 skisserer de to alternativene.

Figur 1 - Vann- og avløpsgebyrer

2.1 Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyret er et engangsgebyr. Det skal ikke kreves nytt gebyr ved ominnredning eller bruksendring. Kommunen kan i lokal forskrift vedta at det skal kreves et tillegg i gebyret ved tilbygg eller påbygg. Kommunen kan da bestemme at tilleggsgebyret bare skal betales når utvidelsen utgjør et visst minsteareal.

2.1.1 Kostnadsgrunnlag

I forskriften med kommentarer er det ikke spesifisert hvilke kostnader som skal dekkes inn gjennom tilknytningsgebyret, men intensjonen er at det skal dekke en forholdsmessig del av kommunens samlede kostnader med vannforsyning og avløp. Gebyret skal beregnes for den enkelte faste eiendom eller for den enkelte boenhet på eiendommen.

2.1.2 Anledning til å kreve inn gebyret

Plikt til å betale engangsgebyr for tilknytning oppstår når en ellers gebyrpliktig eiendom blir bebygd, eller når gebyrplikt for bebygd eiendom inntreffer etter lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 3. Kommunen bestemmer når gebyrene forfaller til betaling. Det kan ikke stilles krav om betaling av tilknytningsgebyr før utstedelse av byggetillatelse.

2.2 Årsgebyr

2.2.1 Beregningsmåte

Årsgebyr kan beregnes på to forskjellige måter. Gebyret kan beregnes utelukkende på bakgrunn av vannforbruk, eller kommunen kan velge en todelt gebyrordning hvor årsgebyret består av en fast og en variabel del hvor den variable delen beregnes ut fra vannforbruk. Vannforbruket kan enten være målt eller stipulert ut fra bebyggelsens størrelse. Det er ikke tillatt å fastsette minimumsgebyrer. Dersom årsgebyret beregnes ut fra stipulert forbruk, skal det stipulerte forbruket i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk.

Hvis vannforbruket stipuleres, skal for boliger bebyggelsens areal legges til grunn da dette antas å best gi uttrykk for vannforbruket over en lengre periode.

Kommunen avgjør selv om tidligere arealberegninger skal benyttes, eller om det skal foretas ny beregning. Kommunen må i den kommunale forskriften redegjøre for de beregningsprinsippene som ligger til grunn for å fastslå stipulert forbruk for ulike bruksareal. Det kan tas hensyn til bebyggelsens art og bruk, samt eiendommens størrelse og beskaffenhet. Prinsipielt gjelder at vannmengde inn er lik avløpsmengde ut.

Både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve at årsforbruket skal fastsettes ut fra målt forbruk. Den enkelte gebyrpliktige må selv bekoste slik måling, og målingen må utføres med vannmåler etter kommunens anvisning.

2.2.2 Eiendom som ikke brukes som bolig (næring mv.)

For næringsbygg og andre bygninger som ikke brukes som bolig, er hovedregelen at årsforbruket, eventuelt den variable delen av årsgebyret, beregnes på grunnlag av målt vannforbruk. Er det ikke installert vannmåler, kan det fastsettes særlige regler eller inngås særlige avtaler om beregning av gebyret.

Kommunen har begrenset adgang til å sette lavere gebyrer for disse bygningene enn det som ville følge av kommunens ordinære beregningsmåte for boliger. Det er ikke adgang til å fastsette en ren kvantumsrabatt for storforbrukere av vann.

For bedrifter, gartnerier, gårdsbruk og annen virksomhet hvor avløpsmengden avviker vesentlig fra vannforbruket, kan det inngås avtale basert på avvikende avløpsmengde.

Det kan gjøres fradrag for vann som går inn i bedriftens produkter, eller av andre grunner ikke slippes ut i avløpsnett fra næringsbygg og andre bygninger nevnt ovenfor.

For eiendom der kommunens kostnader ved vannproduksjonen er vesentlig lavere enn den øvrige vannproduksjonen, kan forbruksgebyret for vann reduseres etter avtale.

Det kan beregnes økt avløpsvannmengde i forhold til målt vannforbruk dersom overvann føres til avløp. For eiendommer med installert sprinkleranlegg kan det gjøres særlige avtaler slik at kommunens kostnader blir dekket.

2.2.3 Fastsettelse av særlige regler

Det kan fastsettes særlige regler eksempelvis for bebyggelse som bare er i bruk deler av året, som har et særlig stort areal i forhold til vannforbruk og avløpsmengde eller som har tomt som medfører stort vannforbruk. Andre kriterier, som eksempelvis gebyrpliktiges privatøkonomi, antall personer eller antall våtrom i huset, kan ikke legges til grunn for gebyrberegningen.

Bestemmelsen gir adgang til å fastsette ulike beregningsmåter for eiendommer med ulik bruk. Dette innebærer ikke at selve prisen per m³ vann eller avløp kan settes forskjellig for de forskjellige eiendommene.

2.2.4 Abonnementsgebyr (fast del i todelt modell)

En eventuell fast del (abonnementsgebyr) skal være stabil og ikke avspeile variasjon i forbruk. Den faste delen av årsgebyret bør ikke hindre den enkelte abonnent i å kunne påvirke sitt eget gebyr gjennom å regulere vannforbruket. Ved ressursknapphet kan kommunen vurdere å fastsette gebyret på grunnlag av forbruk alene, det vil si at gebyret bare er basert på en forbruksavhengig variabel del.

Generelt er det vanlig at den faste delen gjenspeiler de faste kostnadene (typisk kapitalkostnader) knyttet til tjenesten. Samtidig anbefales det at abonnementsgebyret ikke overstiger 50 % av årsgebyrinntektene. Dette for å fremme vannsparing.

2.2.5 Ulike gebyrsatser

Utgangspunktet er at de samme gebyrsatser skal gjelde i hele kommunen. Følgende unntak gjelder:

1. Tilknytningsgebyret kan differensieres avhengig av om den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidelseskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planer godkjent av kommunen. Regler om differensierte gebyrsatser må fastsettes i kommunens forskrift.
2. Det kan fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytnings- og årsgebyr dersom et vann- eller avløpsanlegg eller større enhet av dette medfører vesentlig høyere eller lavere kostnader enn de øvrige. Det kan kun fastsettes lavere gebyrsatser dersom kostnadene med å forsyne forbrukerne med vann i et vannforsyningsområde er mindre kostbart enn i et annet vannforsyningsområde i kommunen. Med gebyrsats menes kostnad per måleenhet for årsgebyr eller tilknytningsgebyr. Forbrukerkjøpsloven gir imidlertid forbruker mulighet til å kreve et passende prisavslag på levert vann dersom vannkvaliteten er dårlig i perioder.
3. Det kan videre fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytnings- og årsgebyr for ulike boligkategorier, der det er ulike kostnader forbundet med betjening av ulike boligkategorier. For eksempel kan det fastsettes lavere gebyrsatser for blokkleiligheter på bakgrunn av at kostnadene med ledningsnett er lavere pr. boenhet for disse boligkategoriene enn for mer spredte boligenheter.
4. Det kan fastsettes høyere gebyrsats for avløpsvann som er mer forurenset enn vanlig kommunalt avløpsvann, og som det koster kommunen mer å behandle.

De begrensninger som fremgår over gjelder ikke fordelingen av den faste delen av årsgebyret ved bruk av todelt gebyrordning.

2.2.6 Andre forhold

Kommunen kan ikke ilegge tilleggsgebyr eller øke gebyrsatsen ved manglende etterlevelse av pålegg. Imidlertid kan kommunen kreve dekket faktiske direkte kostnader som kommunen har pga. manglende etterlevelse av pålegg knyttet til den enkelte eiendom.

Ved omlegging eller utbedring av avløpsledninger kan kommunen kreve at eier av tilknyttet stikkledning foretar tilsvarende omlegging eller utbedring.

Unnlater gebyrpliktig å etterkomme pålegg om utbedring av lekkasjer som medfører forurensing kan det fastsettes tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fastsettes i henhold til forurensningslovens § 73. Kommunen har myndighet til å vedta tvangsmulkt på de områdene etter loven og forskrifter hvor de ellers har forurensningsmyndighet. Tvangsmulkten skal ha en størrelse som gjør det ulønnsomt å ikke følge kravet. Innkrevd tvangsmulkt tilfaller staten. Se § 9.9 i forslag til ny forskrift.

Om renteplikt ved for sen betaling eller tilbakebetaling av vann- og avløpsgebyrer gjelder reglene i lov 6. juni 1975 nr. 29 om *eigedomsskatt til kommunane* § 26 tilsvarende. Forfalt krav på årsgebyr er sikret med pant i eiendommen etter *panteloven* § 6-1.

Lokale forskrifter for fastsettelse av vann- og avløpsgebyrer er fortsatt gjeldende så fremt de ikke er i strid mot kravene i kapittel 16 i forurensningsforskriften eller inntil kommunen bestemmer noe annet. Forskrifter med minimumsgebyrer skulle vært endret før 1.1.2008.

3 Gjeldende lokal forskrift

Gjeldende forskrift heter *Forskrift for kommunale vann- og kloakkavgifter* og er hjemlet i lov 31 mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter. Forskriften ble vedtatt av Vågan kommunestyre i sak 72/82 og godkjent av Fylkesmannen i Nordland 18. oktober 1982.

3.1 Begreper i gjeldende forskrift

I forskriften fra 1982 benyttes enkelte utdaterte begreper. Eksempler på dette er:

- Avgift – I dag omtales betaling for kommunalt vann og avløp som *gebyr*.¹
- Kloakk – Sentrale lover og forskrifter benytter i dag begrepet *avløp*.

3.2 Forhold i gjeldende forskrift som er i strid med sentrale regler

Minimumsavgift

Fra 1. januar 2008 er det ikke anledning til å beregne *minstegebyr* for abonnenter med stipulert forbruk.

Tilleggsavgift dersom bare vann eller avløp

«For eiendom som er avgiftspliktig bare for vann eller kloakk, beregnes en tilleggsavgift til årsavgiften på 25 % [...]».

Denne praksisen er ikke i tråd med forurensningsforskriften hvor det i departementets kommentarutgave heter at: «Det skal skilles mellom gebyr for vann og gebyr for avløp på grunnlag av kommunens kostnader forbundet med hver av disse sektorene.»

Tilleggsavgift når abonnent ikke følge opp pålegg

«Avgiftspliktig som unnlater å etterkomme pålegg om å utbedre lekkasje på eiendommens vannledning eller mangler ved kloakkanlegg eller sanitærutstyr som medfører økt belastning på ledninger eller renseanlegg, skal betale et tillegg til vann og/eller kloakkavgiften.»

Et slikt tilleggsgebyr mangler hjemmel i forurensningsforskriften. Forurensningsforskriften forutsetter kommunal kostnadsdekning og ikke straffegebyr. Kommunen har imidlertid anledning til å utskrive tvangsmulkt til staten etter forurensningsloven § 73 ved lekkasjer som medfører forurensing.

3.3 Tilknytningsgebyr i gjeldende forskrift

Forskriften fra 1982 har følgende bestemmelser:

Tilknytningsavgift for vann/og eller kloakk skal betales: Ved nybygg eller ved utvidelse av eksisterende bygg, dersom utvidelsen er større enn 50 m².

Når bebyggd eiendom blir tilknyttet kommunal vann- og kloakkledning.

Tilknytningsavgiften fastsettes i forhold til bebyggelsens størrelse. Kommunestyret kan fastsettes minimumsavgift.

Tabell 1 under viser tilknytningsgebyret for 2018 hentet fra www.vagan.kommune.no.

Tilknytningsgebyr 2018	Vann	Avløp
<i>Tilknytningsavgift ekskl. mva. (kr/m²)</i>	110,70	74,69
<i>Tilknytningsavgift inkl. mva. (kr/m²)</i>	138,37	93,37

Tabell 1 – Tilknytningsgebyr 2018 gitt gjeldende forskrift

¹ *Gebyr er et pengebeløp som kreves inn av privat eller offentlig virksomhet for en tjeneste. Gebyret skal dekke de reelle kostnadene ved tjenesten. Gebyrer og avgifter blir i vanlig språkbruk ofte blandet sammen, slik at det som egentlig er gebyrer blir omtalt som avgifter. Et gebyr er betaling for en konkret myndighetshandling, mens særavgifter og sektoravgifter ikke er motytelser for konkrete myndighetshandlinger. Gebyrer betraktes derfor ikke som skatter.»*
Kilde: Wikipedia, Gebyr (<http://no.wikipedia.org/wiki/Gebyr>)

3.4 Årsgebyr i gjeldende forskrift

Forskriften fra 1982 har bl.a. følgende bestemmelser:

Årsavgiften skal være basert på målt eller stipulert vannforbruk med de reservasjoner som følger av disse forskrifter.

Eiendom som har godkjent vannmåler betaler årsavgift for både vann- og kloakk i h.t. målt vannforbruk og gjeldende m³-pris.

For eiendom som betaler etter målt vannforbruk gjelder en minste årlig avgift som fastsettes av kommunestyret.

Det kan fastsettes ulike minsteavgiftssatser for de forskjellige kategorier av avgiftspliktige.

For eiendom som betaler etter stipulert forbruk, gjelder en minste årlig avgift som svarer til 200 m² vannforbruk tilsvarende 100 m² leieareal eller 120 m² brutto gulvflate. For disse eiendommene fastsettes avgiftene i trinn utover minsteavgiften, således at hvert trinn utgjør 50 m² leieareal eller 60 m² brutto gulvareal opp til 300 m² leieareal eller 360 m² gulvflate. Ut over dette er avgiftstrinnene 100 m² leieareal.

Avgift for hytter blir satt til 60 % av minimumsavgiften når hytte er under 100 m² leieareal og lik minimumsavgiften for større hytter.

Tabell 2 under viser årsgebyret i Vågan kommune i 2018 hentet fra www.vagan.kommune.no.

Årsgebyr 2018	Vann	Avløp
Årsavgift (etter areal/stipulert forbruk) ekskl. mva. (kr/m ²)	29,50	20,27
Årsavgift (etter areal/stipulert forbruk) inkl. mva. (kr/m ²)	36,88	25,34
Målt forbruk, min. avgift 200 m ³ ekskl. mva. (kr/m ³)	14,72	10,15
Målt forbruk, min. avgift 200 m ³ inkl. mva. (kr/m ³)	18,39	12,69

Tabell 2 – Abonnement- og forbruksgebyr 2018 gitt gjeldende forskrift

Det kan bemerkes at gjeldende gebyrregulativ (prislisten) ikke er helt i samsvar med gjeldende lokal forskrift. Fra regulativet fremgår det at omregningsfaktoren mellom areal og vannmengde er satt til 2 m³/m².

4 Forslag til ny forskrift for vann og avløp

I dette kapitlet skisseres hovedtrekkene og spesielle forhold i forslaget til ny forskrift for vann og avløp.

4.1 Tilknytningsgebyr

Ved tilknytning til kommunalt vann- og/eller avløpsnett er det abonnenten som står for rørleggerkostnaden. Kommunen har således ikke direkte kostnader knyttet til tilknytningen. Kommunens kostnader er hovedsakelig knyttet til administrativ registrering av ny abonnent.

Dagens tilknytningsgebyr beregnes per m². En bolig på 200 m² må i 2018 betale kr 46.348 inkl. mva. for tilknytning til vann og avløp. Dette vurderes å være noe høyt. I forslag til ny forskrift er tilknytningsgebyret ikke knyttet opp til bygningsstørrelse men foreslås som en fast sats som kreves ved hendelsene beskrevet i forskriftens § 8.1 bokstav a) til f). En fast sats antas å oppleves som mer rettferdig for abonnentene.

Samlede inntekter fra tilknytningsgebyr avhenger av nybyggings- og etableringsaktiviteten i kommunen og vil variere fra år til år. Dersom gebyrsatsen er høy vil mange tilknytninger et gitt år medføre at tilknytningsgebyrinntektene utgjør en betydelig andel av årets gebyrinntekter. Dette vil kunne påvirke muligheten til å holde årsgebyret stabilt siden årsgebyret må reduseres ved overskudd på selvkostkalkylen. Et lavt tilknytningsgebyr vil følgelig gjøre budsjetteringen mer forutsigbar og bidra til et mer stabilt årsgebyr. Samtidig er kommunens kostnader ved tilknytning ofte bare administrative. *Norsk Vanns* anbefaler for øvrig et lavt tilknytningsgebyr.

Gebyret foreslås redusert fra dagens nivå. Gebyrsatsen fastsettes årlig av kommunestyret og vil fremkomme av gebyrregulativet. Gebyret foreslås fakturert ved igangsettingstillatelse da dette er enklere å følge opp administrativt enn dagens praksis hvor gebyret «forfaller til betaling senest ved tilknytning». **Arbeidsgruppens forslag er kr 3.000 inkl. mva. per eiendom for henholdsvis vann og avløp.**

4.2 Todelt årsgebyr

Forslaget til ny VA-forskrift innebærer et todelt årsgebyr med en fast del og en variabel del. Valget av en todelt gebyrmodell begrunnes i at dette vil bedre fange opp tjenestenes kostnadssammensetning, samt at det gir anledning til å differensiere den faste delen av årsgebyret. Dette er det ikke anledning til dersom årsgebyret fastsettes bare i forhold til forbruk (alternativ 1 i figur 1).

Samlede abonnementsgebyrinntekter forutsettes å dekke gebyrtjenestens forventede kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger). Disse kostnadene kan ansees som faste og forbruksuavhengige.

4.3 Differensiert abonnementsgebyr

I forslaget til ny forskrift foreslås det at bolig og fritidsbolig skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per boenhet, kombinasjonsbygg som en fast sats per bruksenhet mens næringseiendom skal betale abonnementsgebyr etter fastsatte kategorier i forhold til inntaksledningens diameter.

En næringseiendom med stort vannforbruk og, av den grunn, stor dimensjon på inntaksledningen, vil legge beslag på en forholdsmessig større andel av kommunens infrastruktur og bør dermed betale forholdsmessig i abonnementsgebyr. Eksempelvis kan en særlig stor dimensjon utløse 40 fastledd. Det antas en avtagende sammenheng mellom økende vannforbruk og andel kapitalkostnader. Sammenhengen fremgår av forslag til gebyrregulativ.

4.4 Variabelt gebyr

Regelverket gir begrensede muligheter til å differensiere det variable forbruksgebyret. Det anbefales å operere med samme gebyr per m³ for alle abonnentgrupper. Gebyret skal fastsettes etter enten målt eller stipulert forbruk for boligeiendommer (helårsboliger og fritidsboliger) og som hovedregel etter målt forbruk for alle øvrige eiendommer. Ved stipulert forbruk foreslås det i ny forskrift å benytte bruksareal (BRA) etter NS-3940 som grunnlag for beregning.

I gjeldende forskrift blir eiendom med målt forbruk belastet med et minimumsforbruk fastsatt av kommunestyret. I gjeldende regulativ er dette minimumsforbruket lik 200 m³. Dette er det etter forurensningsforskriften ikke lengre anledning til og bestemmelsen er fjernet i forslag til ny forskrift.

4.5 Faktor for stipulert forbruk

Regelverket understreker at det stipulerte forbruket skal i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk. I gjeldende forskrift stipuleres helårsboliger et årlig forbruk på 2,0 m³ per m² leieareal. I følge Norsk Vann (2011) bør omregningsfaktoren for stipulert årlig forbruk ligge mellom 1,1 – 1,3 m³ per m² bruksareal (BRA).

Siden stipulert forbruk bør tilsvare reelt forbruk er det naturlig at forholdstallet mellom bruksareal og vannvolum reduseres fra dagens nivå. I forslag til ny forskrift fastsettes forholdstallet i gebyrregulativet.

4.6 Særskilt om vannmåler mv.

Gjeldende forskrift tar utgangspunkt i at vannmålere er kommunens eiendom. I dag er det imidlertid abonnentene som står som eier av vannmåler. I forslag til ny forskrift er dette hensyntatt.

I forslag til ny forskrift åpnes det for at kommunen kan fastsette årsgebyret skjønnsmessig etter purring dersom abonnenten unnlater å foreta avlesing. Dessuten at kommunen kan også selv foreta avlesing uten ytterligere varsel til abonnenten og kan kreve særskilt gebyr for dette (oppmøtegebyr for avlesning av vannmåler). Gebyret fastsettes i gebyrregulativet.

I forslag til ny forskrift er det er ingen særskilte bestemmelser for svømmebasseng.

5 Gebyrsimulering

Ny vann- og avløpsforskrift danner grunnlaget for nytt gebyrregulativ som årlig skal vedtas av kommunestyret. De etterfølgende gebyrsimuleringer er for illustrasjonsformål. Simuleringene sammenligner VA-gebyrene i 2018 ved ny og gjeldende VA-forskrift med utgangspunkt i budsjettert gebyrgrunnlag og kapitalkostnad for 2018. Simuleringen tar ikke høyde for eventuell økning i gebyrene i 2019. Alle priser er inkl. mva.

5.1 Forbruks- og abonnementsgebyr i ny forskrift

Ny vann- og avløpsforskrift foreslår et todelt årsgebyr for både vann og avløp, med en fast og en variabel del. Det er lagt til grunn at den faste delen (abonnementsgebyret) skal dekke 100 % av tjenestenes respektive kapitalkostnader.

Boligeiendom, herunder fritidsbolig og borettslag/sameie, skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per *boenhet*, kombinasjonseiendom (både bolig- og næringsformål) som en fast sats per *bruksenhet*, mens nærings- og landbrukseiendom skal betale et bestemt antall abonnementsgebyr avhengig av vannledningens *inntakdimensjon*. Antallet abonnementsgebyr bestemmes årlig i kommunens gebyrregulativ. I kapittel 5.4 vises arbeidsgruppens forslag til denne vektingen.

I Tabell 3 og Tabell 4 sammenlignes gebyrer etter gjeldende og ny forskrift for henholdsvis vann og avløp.

Årsgebyr vann 2018	Gjeldende forskrift	Ny forskrift
Abonnementsgebyr (kr)	0	1.387,50
Forbruksgebyr (kr/m³)	18,39	14,10

Tabell 3 – Sammenligning av forbruks- og abonnementsgebyr for vann ved ny og gjeldende forskrift

Årsgebyr avløp 2018	Gjeldende forskrift	Ny forskrift
Abonnementsgebyr (kr)	0	720,00
Forbruksgebyr (kr/m³)	12,69	9,78

Tabell 4 – Sammenligning av forbruks- og abonnementsgebyr for avløp ved ny og gjeldende forskrift

5.2 Årsgebyr etter areal (stipulert forbruk) for boligeiendom

Tabell 5 og Tabell 6 viser årsgebyr vann og avløp gitt gjeldende og ny VA-forskrift for boligeiendommer uten vannmåler for ulike boligstørrelser. Omregningsfaktoren fra kvadrat- til kubikkmeter er satt til 1,2 m³/m².

Årsgebyr vann 2018	Gjeldende forskrift	Ny forskrift	Differanse
60 m²	3.688,00	2.402,70	-1.285,30
100 m²	3.688,00	3.079,50	-608,50
175 m²	7.376,00	4.348,50	-3.027,50
250 m²	9.220,00	5.617,50	-3.602,50
350 m²	11.064,00	7.309,50	-3.754,50

Tabell 5 – Årsgebyr vann - Stipulert forbruk for ulike boligstørrelser

Simuleringen viser at boliger med areal mellom 27 og 50 m² vil få et høyere årsgebyr for vann i et gebyrregulativ etter ny forskrift.

Årsgebyr avløp 2018	Gjeldende forskrift	Ny forskrift	Differanse
60 m²	2.534,00	1.423,80	-1.110,20
100 m²	2.534,00	1.893,00	-641,00
175 m²	5.068,00	2.772,75	-2.295,25
250 m²	6.335,00	3.652,50	-2.682,50
350 m²	7.602,00	4.825,50	-2.776,50

Tabell 6 – Årsgebyr avløp - Stipulert forbruk for ulike boligstørrelser

Simuleringen viser at boliger med areal mellom 47 og 50 m² vil få et høyere årsgebyr for avløp i et gebyrregulativ etter ny forskrift.

Bakgrunnen til at «alle» kommer bedre ut i ny forskrift er et større samlet areal i ny beregning (388.440 m²) enn hva som i dag ligger i faktureringsystemet (279.639 m²) for boliger med stipulert forbruk. Areal i ny beregning bygger på oppdaterte tall fra matrikkel. En eiendom kan i dag eksempelvis betale for et areal som er mindre enn 100 m² mens matrikkelen viser et gebyrpliktig areal på 185 m².

5.3 Årsgebyr målt forbruk for boligeiendom

Tabell 7 og Tabell 8 viser årsgebyr vann og avløp gitt gjeldende og ny VA-forskrift for boligeiendommer med vannmåler for ulike forbruksmengder.

Årsgebyr vann 2018	Gjeldende forskrift	Ny forskrift	Differanse
72 m ³	3 678,00	2 402,70	-1 275,30
120 m ³	3 678,00	3 079,50	-598,50
210 m ³	3 861,90	4 348,50	486,60
300 m ³	5 517,00	5 617,50	100,50
420 m ³	7 723,80	7 309,50	-414,30

Tabell 7 – Årsgebyr vann - Målt forbruk

Simuleringen viser at boliger med mindre forbruk enn ca. 162 m³ og større enn 324 m³ vil få et lavere årsgebyr for vann i et gebyrregulativ etter ny forskrift.

Årsgebyr avløp 2018	Gjeldende forskrift	Ny forskrift	Differanse
72 m ³	2 538,00	1 423,80	-1 114,20
120 m ³	2 538,00	1 893,00	-645,00
210 m ³	2 664,90	2 772,75	107,85
300 m ³	3 807,00	3 652,50	-154,50
420 m ³	5 329,80	4 825,50	-504,30

Tabell 8 – Årsgebyr avløp - Målt forbruk

Simuleringen viser at boliger med mindre forbruk enn ca. 186 m³ og større enn 247 m³ vil få et lavere årsgebyr for avløp i et gebyrregulativ etter ny forskrift.

Simuleringen viser at husholdninger med et normalt forbruk enten målt eller stipulert vil få lavere årsgebyr med ny forskrift. Dette skyldes hovedsakelig praksisen med et minstegebyr.

5.4 Årsgebyr målt forbruk for nærings- og landbrukseiendom

Ved innføring av en fast del av årsgebyret er det viktig at eiendommer som legger større beslag på produksjons- og distribusjonskapasiteten enn en normal husholdning betaler en forholdsmessig større andel av tjenestens kapitalkostnader. Det er i hovedsak to metoder for å kategorisere og vekte disse eiendommene. Man kan enten differensiere etter vannforbruk eller etter dimensjon på vanninntaksledningen til eiendommen. Abonnementsgebyr for nærings- og landbrukseiendom blir i ny forskrift bestemt av dimensjonen på eiendommens inntaksledning for vann.

Dimensjon (tommer)	Dimensjon (mm)	Antall abonnementsgebyr
Inntil 1 tomme	Inntil 27 mm (0"-1")	1
Mellom 1 og 1,5 tommer	28 – 40 mm (1"-1,5")	2
Mellom 1,5 og 2 tommer	41 – 53 mm (1,5"-2")	6
Mellom 2 og 3 tommer	54 – 80 mm (2"-3")	10
Mellom 3 og 4 tommer	81 – 110 mm (3"-4")	20
Større enn 4 tommer	Større enn 110 mm (> 4")	40

Tabell 9 – Antall abonnementsgebyr gitt ledningsdimensjon (utvendig mål)

Kommunen har ikke en fullstendig oversikt over alle eiendommers dimensjon på vanninntaksledningen. Kommunen vil vurdere dette i det enkelte tilfellet. Når dimensjonen er fastslått vil dette være eiendommens permanente grunnlag for abonnementsgebyr, uavhengig av vannforbruk.

Det er flere årsaker til dette:

- Fastleddet skal dekke kommunens kostnader knyttet til den teoretiske leveringskapasiteten til hver abonnent.
- Kommunens infrastruktur avskrives lineært over 20 år (vannbehandlingsanlegg/rensaneanlegg) og 40 år (vann- og avløpsledninger) slik at de faste kostnadene er relativt stabile over tid og er upåvirket av endringer i den enkelte abonnents varierende vannforbruk.
- Siden kommunens kostnader innenfor vann og avløp i sin helhet skal dekkes av abonnentene medfører endringer av kategoritilhørighet en kostnadsforskyvning fra en gruppe abonnenter til en annen.

Samlet inntekt fra abonnementsgebyr skal dekke kommunens kapitalkostnader, dvs. kostnader knyttet til kommunens infrastruktur. En abonnent kan redusere årsgebyr for vann og avløp ved å senke vannforbruket.

Tabell 10 viser årsgebyr vann i ny og gjeldende VA-forskrift for nærings- og landbrukseiendommer.

Årsgebyr vann 2018	1 tomme	1,5 tommer	2 tommer	3 tommer	4 tommer	> 4 tommer	Gjeldende forskrift
72 m³	2.403	3.790	9.340	14.890	28.765	56.515	3.678
300 m³	5.618	7.005	12.555	18.105	31.980	59.730	5.517
600 m³	9.848	11.235	16.785	22.335	36.210	63.960	11.034
1.200 m³	18.308	19.695	25.245	30.795	44.670	72.420	22.068
6.000 m³	85.988	87.375	92.925	98.475	112.350	140.100	110.340
30.000 m³	424.388	425.775	431.325	436.875	450.750	478.500	551.700
70.000 m³	847.388	848.775	854.325	859.875	873.750	901.500	1.103.400

Tabell 10 – Årsgebyr vann for ulike kombinasjoner av vannforbruk og ledningsdimensjon.

Verdier i rødt indikerer at nytt gebyr vil være lavere i ny forskrift sammenlignet med gjeldende forskrift.

Tabell 11 viser årsgebyr avløp i ny og gjeldende VA-forskrift for nærings- og landbrukseiendommer.

Årsgebyr avløp 2018	1 tomme	1,5 tommer	2 tommer	3 tommer	4 tommer	> 4 tommer	Gjeldende forskrift
72 m³	1.424	2.144	5.024	7.904	15.104	29.504	2.538
300 m³	3.653	4.373	7.253	10.133	17.333	31.733	3.807
600 m³	6.585	7.305	10.185	13.065	20.265	34.665	7.614
1.200 m³	12.450	13.170	16.050	18.930	26.130	40.530	15.228
6.000 m³	59.370	60.090	62.970	65.850	73.050	87.450	76.140
30.000 m³	293.970	294.690	297.570	300.450	307.650	322.050	380.700
70.000 m³	587.220	587.940	590.820	593.700	600.900	615.300	761.400

Tabell 11 – Vann- og avløpsgebyrer for ulike næringsseiendommer ved gjeldende VA-forskrift.

Verdier i rødt indikerer at nytt gebyr vil være lavere i ny forskrift sammenlignet med gjeldende forskrift.

Tabell 12 under viser fordelingen av nærings- og landbrukseiendom etter vannforbruk 2018 og antatt ledningsdimensjon. 146 av totalt 236 nærings- og landbrukseiendommer har vannmåler installert. De øvrige er oppført med forbruk stipulert etter areal.

Antall per kategori og dimensjon	1 tomme	1,5 tommer	2 tommer	3 tommer	4 tommer	> 4 tommer
Inntil 400 m³	103	14	12	-	-	1
401 – 1.000 m³	34	18	7	2	-	-
1.001 – 3.000 m³	13	-	16	5	-	-
3.001 – 10.000 m³	2	-	-	8	3	-
10.001 – 30.000 m³	-	-	-	-	3	-
Over 30.000 m³	-	-	-	-	-	2

Tabell 12 – Nærings- og landbrukseiendommer etter vannforbruk og ledningsdimensjon

6 Arbeidsgruppen

Forslag til ny forskrift for vann og avløp er utarbeidet av vann- og avløpsavdelingen i Vågan kommune. EnviDan Momentum AS har vært sparringspartner.

Målsetningen med arbeidet har vært å lage en forskrift som er rettferdig, tydelig og fleksibel. Rettferdig: gebyrene skal gjenspeile de ulike brukergruppenes kostnadsnivå på best mulig måte. Tydelig: forskriften skal være lett å lese og håndheve med klart og forståelig språk uten uklare, eller vanskelige, formuleringer. Flexibel: forskriften henviser til årlige kommunestyrevedtak for gebyrenes størrelse, omregningsfaktor for vannforbruk etter areal, samt vekting av abonnementsgebyrer for nærings- og landbrukseiendom.

Vågan kommune imøteser høringsvar.

Vann- og avløpsavdelingen, Vågan kommune.